

Etiknämndens beslut 2015:2

Stockholm 2015-01-15

ÄRENDET

En leverantör till företag inom bank och försäkringsbranschen bjuder in utvalda personer från ett antal kundföretag att tillsammans med sina anhöriga tillbringa en heldag på ett nöjesfält. Samtliga inbjudna får fritt inträde, fria åkattraktioner samt mat och dryck utan kostnad.

De inbjudna är både personer som kan vara beslutsfattare i relation till den aktuella leverantören och andra anställda inom kundföretagen.

Den inbjudande leverantören har olika reklamtyor uppställda inom nöjesfältets område där det finns information att hämta om leverantören och leverantörens produkter, för den som så önskar.

Frågeställaren önskar att Etiknämnden tar ställning till om det är förenligt med Näringslivskoden att bjuda in representanter från kundföretag (inom bank och försäkringsbranschen) att tillsammans med familjemedlemmar tillbringa en dag utan kostnad på nöjesfältet.

Frågeställaren önskar också att Etiknämnden uttalar sig om det har någon betydelse för Etiknämndens bedömning om inbjudan i stället skulle gå ut till samtliga anställda inom flera kundföretag.

Etiknämnden grundar sin bedömning på den information som företaget lämnat i framställningen till nämnden.

ÖVERVÄGANDEN

Nämnden konstaterar inledningsvis att det rör sig om en förmån som omfattas av Näringslivskoden enligt punkten A 1 och att det rör sig om företag som omfattas av Näringslivskoden enligt punkten A 2.

Vad nämnden har att ta ställning till är om besöket på nöjesfältet är förenligt med punkten B 6 i Näringslivskoden. Punkten B 6 avser lämnande av förmåner till andra kategorier av personer än sådana som utövar myndighet eller beslutar om offentlig upphandling men där särskild restriktivitet ska iakttas. Exempel på sådana kategorier är enligt B 6 bland annat privatägda bank-, finans- och försäkringsföretag.

I punkten B 6 anges att alla förmåner som är beteendepåverkande, dvs. påverkar eller riskerar att påverka mottagarens beslut eller sätt att fullgöra sina arbetsguppfigter, ska bedömas som otillåtna.

Frågan om en förmån är otillåten måste avgöras mot bakgrund av alla betydelsefulla omständigheter i det enskilda fallet.

De omständigheter som ska beaktas särskilt vid denna bedömning är följande;

Förmånens värde

Risken för beteendepåverkan ökar med förmånens ekonomiska eller personliga värde och frekvens av förmåner till en anställd eller uppdragstagare. I allmänhet ska därför försiktighet iakttas när det gäller förmåner av inte obetydligt värde, förmåner som förekommer frekvent och förmåner med personligt värde.

I det aktuella fallet betingar inträde, förtäring och åkband för den inbjudna med familj ett beaktansvärt ekonomiskt och personligt värde.

Mottagarens position

Det är betydelsefullt vilken anställning eller vilket uppdrag mottagaren av förmånen har. Den aktuella inbjudan omfattar bl.a. personer som är beslutsfattare i relation till den inbjudande leverantören, vilket påkallar restriktivitet.

Förmånens art

Risken att en förmån är otillåten ökar ju svagare anknytningen är till mottagarens arbetsuppgifter. Det är därför av betydelse att förmånen har ett tydligt samband med och ingår som ett naturligt och nyttigt led i mottagarens arbete.

Det finns inget tydligt samband mellan inbjudan till nöjesfältet och mottagarnas arbete.

Mottagarkrets och formerna för att erbjudandet av förmånen

En förmån av evenemangskaraktär bör i princip riktas till en obestämd krets av personer snarare än till särskilt utvalda personer. Det är vidare av betydelse att förmånen lämnas öppet.

I det aktuella fallet har inbjudan lämnats till utvalda personer inom kundföretagen. Det finns ingen uppgift om att arbetsgivarna har informerats, än mindre beretts tillfälle att påverka urvalet. Kravet på öppenhet är därmed inte uppfyllt.

Nämnden har också att ta ställning till om det skulle ha någon betydelse för bedömningen om inbjudan hade lämnats öppet till samtliga anställda vid flera företag. Etiknämnden betonar att kravet på öppenhet gäller i relation till arbetsgivaren. Att alla anställda får en inbjudan betyder på intet sätt att inbjudan på denna grund är acceptabel i korruptionshänseende.

Sammanfattande bedömning

Den aktuella inbjudan, som lämnas till utvalda personer inom kundföretagen, som avser ett evenemang som beloppsmässigt överstiger gränsen för vad som kan anses som måttfullt, som riktar sig till personer som kan vara beslutsfattare i relation till givaren, som inte har en naturlig koppling till de anställdas tjänsteutövning och som inte erbjuds öppet till verksamheten, är beteendepåverkande utifrån samtliga bedömningskriterier i punkten B 6.

Etiknämndens sammantagna bedömning är att erbjudandet om en dag på ett nöjesfält är beteendepåverkande och att erbjudandet – så som det är utformat – inte är förenligt med Näringslivskoden.

ETIKNÄMNDENS BESLUT

Erbjudandet om en hel dag på ett nöjesfält är, i den utformning det beskrivits för nämnden, inte förenligt med Näringslivskoden.

I behandling av detta ärende har deltagit ledamöterna; Severin Blomstrand (ordförande), Carl Olof Blomqvist, Catharina Gyllencreutz, Lisbeth Kohls, Helén Waxberg, Madeleine Leijonhufvud, Anders Wiger, Renée Andersson, Åke Rådberg, Michaël Koch.

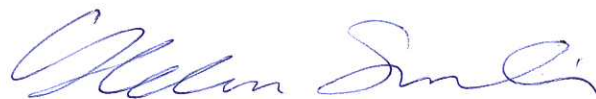
Föredragande: Helena Sundén

Sekreterare: Teija Peltonen

På Etiknämndens vägnar

Severin Blomstrand

Helena Sundén